Szakonyi Károly

Bésame Mucho

Azt mondta a telefonba, hogy találkozzunk a Pata Negrában. Hallottam már erről az étteremről, tudtam, hogy előkelő hely, de elmagyarázta, hol találom. Hangulatos, majd meglátom. Ezek szerint nem csak egy italra gondolt. Amikor felhívott, nem értettem jól a nevét, aztán meg hirtelen nem tudtam, kicsoda, csodálkozott, mert már találkoztunk. Egyszer az anyjával vásároltak valamelyik plázában, emlékezett rá, hogy amikor beszálltak az emeleten a liftbe, én már ott voltam, lett nagy meglepetés meg minden... *ja, igen, most, hogy mondja*, *igen*, *az édesanyja bemutatta, a lányom, Éva*... Igazából akkor, ott, az anyját is alig ismertem meg mindjárt, évtizedek óta nem találkoztunk. Tudtam róla, hogy a férje meghalt, akit jól ismertem a mi időnkből, azt is, hogy a lánya már férjhez ment, mert egyszer, később színházban akadtunk össze, akkor már egy üzletemberrel élt. Még mindig jól mutatott, de már se szőke, se karcsú nem volt, bár szépen öregedett, és nem restellte a ráncait, legfeljebb kicsit több festékkel palástolta, mint kellett volna.

A telefonban néhány mondat után felfedeztem hangjában az anyja tónusát, a kissé éneklő, felvitt hangsúlyt a mondatok végén. Az anyja ettől mintha mindig csodálkozott volna.

– Ott leszek, de megismerjük egymást? – kérdeztem.

– Láttam egy régi fényképét...

– Ó, arról aligha. De talán nem lesz nehéz, keressen egy vén férfit, aki egyedül ül egy asztalnál.

– Én meg piros ruhában leszek. Piros ruha és... nos, szőke vagyok...

A vénségre nem tett megjegyzést. A Pata Negra valóban elegáns hely, s noha nem foglalt asztalt, a főúr mindjárt egy kétszemélyes asztalhoz kísért. Kértem egy pohár sört a várakozás idejére, de jött, pontosan a megbeszélt időben. – Úristen, hát maga egyáltalán nem vénség! – mondta kezet nyújtva. Nem piros ruha volt rajta, hanem bordó, ami jobban is illett a korához, de nyakában a kis selyemsál fiatalította, és valóban szőke volt, bodorított szőke, mint az anyja a mi időnkben.

Leült velem szemben, némán, érdeklődő tekintettel szemlélt. A hatvanas éveiben járhatott, de az arcán alig volt ránc, ajkán halvány rúzs, csak a szeme körül volt erősebb a festék, nem hasonlított semennyire sem az anyjára. Talán az apja génjeit örökölte, s megpróbáltam elképzelni azt az embert, akit fiatalon ismertem, és akivel furcsa barátságba kerültem. Igen, talán az ő vonásait örökölte, a szőke, kisfiús arcú repülős hadnagyét.

Szemlélődését a pincér kérdése zavarta meg, és az elénk tett étlapok.

– Talán majd később – tette rá kezét az étlapra. – Egy aperol spritzet kérek. – Aztán rám nézett. – Bocsássa meg, hogy csak nézem, nézem, de az anyám mindig annyit mesélt magáról, meg azokról az évekről, a vállalatról, ahol a számlázásban vagy hol dolgozott, maga pedig valami csoportvezető volt... jól mondom? Megpróbálom az anyám szemével látni... mindig azt mondta, az első nagy szerelmem... És a versek...

– A versek?

– A maga versei.

– Ja, igen, írtam néhányat, azt hiszem, elég gyengécskéket... – nevettem. – Nem vagyok költő, csak egyszerű, kereskedelmi szakember...

– De ő szerette őket.

– Valóban? Hát, kedves Éva... Ugye, szólíthatom így, én nem arra emlékszem. Róla szóltak, nekik szóltak, de ő csak nevetett, eltette, egy szava sem volt róluk.

– Tudta valamennyit.

– Tessék?

– Tudta valamennyit, még kislány voltam, verseket tanultunk az iskolában, azt mondta, ő is tud sok szép verset. El is mondott néhányat. Nem nagyon értettem őket, de hát az Ady-verseket sem mindig. Gondoltam, ilyen a költészet. Nem kell érteni, csak élvezni a ritmusát.

Beszélt, beszélt, mesélte az anyja magányát, második házasságát az az üzletemberrel (áldott jó ember volt, a katonatiszt férj, akit a forradalom napjaiban vesztett el, aknarobbanás végzett vele a Kilián laktanyánál, ahol Maléter mellett szolgált, a Corvin közi forradalmárok összekötője volt, elvesztése után ez a kissé idős üzletember rántotta ki a depresszióból) meg az anyja utolsó napjairól a kórházban. Közben a pincér hozta az italt, és megint megkérdezte, óhajtunk-e vacsorázni. Ismét intett, hogy nem, és a hagyatékban talált emlékeket sorolta, hogy miket őrzött meg az anyja, köztük ott volt az említett fénykép, és hát ezek a versek. Amikor elolvasta őket, meghatotta a bennük lévő rajongás, nem értette, hogyan szakíthattunk, *átéltem azt a szakítást, az ilyesminek nem szabadna megtörténnie... Érti, ugye hogyan gondolom...* – Tudja, én megismertem egy józan életű vegyészt, még az egyetemen, hozzá mentem, gyerekeink lettek, soha, semmi érzelmi vihar, de megértettem az anyámat, hogy azok a versek... hogy amit azokból őrzött, annak élt...

Elég sok vendég volt, s az asztalok felől érkező zsinat, meg a falra szerelt nagy képernyőjű televízióból áradó zene miatt nem minden szavát értettem, azon is töprengtem, vajon miért akart találkozni velem. Valamelyik külföldi csatornáról folyamatosan ment az adás, André Bocelli

meg Aida Garifullina váltogatták egymást, oda-oda vonzották a tekintetemet, közben figyeltem Éva szavait, és a bonyolult történetek mögül lassan felsejlett az anyja, és a hangja egyre inkább az ő hangja lett...

Akkoriban a Szigetre jártunk. Május volt, s ha munka után nem a budai utcák felé indultunk, kimentünk a Margitszigetre. Öt órakor végeztünk a vállalatnál, a Marx téren felszálltunk a hatosra, mindig volt annyi pénzem, hogy kávézzunk, vagy igyunk valahol egy Gin Fizzt. Ha nem szálltunk le a szigetbejárónál, a budai hídfőtől felballagtunk a Rózsadombra. Virágzott az orgona, s napszálltakor a koraestében édes illatok szálltak a levegőben. Csókolóztunk. Mari sovány, kis mellű lány volt, szőke és örökké vidám. Mintás, könnyű, vállpántos ruhákban járt, amikor ránk esteledett, vállára kellett terítenem a zakómat, mert fázott. Hozzám bújt, átfogtam a derekát, éreztem csípőjén léptei ritmusát.

Örökké tudtunk járni, örökké csókolózni. Tizennyolc éves volt, és azt mondta, szűz, hihettem, mert ha szenvedélyes volt is, megtartóztatta magát. Csaknem beleájult a csókba, és a kezemnek sem szabott határt – majd, majd – mondta nevetve –, ha férjhez megyek, te leszel az első...

Még én is csak huszonegy éves voltam. Szerelmes verseket írtam hozzá, elolvasta, szép, mondta, de nem rendítette meg, én érdekeltem, nem a lírám. Pestlőrincen lakott, a Nagyvárad térről indult haza villamossal, mindig csak odáig kísértem, nekem a város másik végén volt az otthonom. Hazafelé a buszon még őrizte tenyerem testének illatát, és jó volt tudni, hogy reggel fél kilenckor találkozunk a cég kapujában, a blokkolóóránál.

Azokért a délutánokért éltem. A Casinóban ötvenkettő nyarán jazzt játszottak, egy időben ott dobolt a jazz koronázatlan királya, Chappy, fantasztikus dobszólókkal káprázтatta el a vendégeket. Táncoltunk, s ha az improvizáció közben felpörgött a dob, megálltunk, bámultuk „Csöppit," egyre észtveszejtőbb iramban verte a ritmust, kezében pörgött a dobverő, aztán egy cintányércsattanás után újra rázendített a zenekar, felbúgott a szaxofon, élesen szólt a piszton. Mari hozzám simult, forró volt az öle, a combja, és ha tangóra váltott a banda, dúdolta a dalt.

A képernyőn Garifullina és Bocelli kettőse ment, valami arénában, gyönyörű pár voltak, Bocelli kissé égre emelt arccal énekelt, keze kereste Aida kezét, tombolt a közönség. Megkérdeztem Évát, most már rendelhetünk-e valamit. Csak egy italra gondolt, mondta, de hát akkor miért itt adott randevút, gondoltam, mehettünk volna egy presszóba is. Mint hogy igazán nem hárította el, végigböngésztük az étlapot, aztán hívtam a pincért. Éva csak egy könnyű, sajttal sült padlizsánt rendelt, én, ha már ibériai

ételek kínálkoztak, fokhagymás csirkemellet peperónival. Vörösbort kértem, az étterem kínálatát, mert eszembe jutott, hogy amikor utoljára találkoztam Marival, megittunk egy palack vörösbort egy budai vendéglő teraszán. Júniusi este volt, egész délután csatangoltunk, jól esett megpihenni. Évek óta aznap találkoztunk újra, már megvolt a lánya, és éppen özvegy éveit élte a hatvanas évek elején. Véletlenül láttuk meg egymást. Éppen le akarta szállni a villamosról, amikor utánam szólt. Megörültünk egymásnak. Hogy vagy, mit csinálsz... Mari a házasságkötésük után megvált a vállalattól, mert a férjét Szolnokra vezényelték az ottani légi bázisra. Egymás szavába vágtunk boldogan, és egyszer csak azt vettük észre, hogy fenn ragadtunk a 6-oson, már a Margit híd budai oldalára értünk. A Rózsadomb! Megfogtam a kezét, *gyere!* – és leszálltunk. Végigjártuk régi útjainkat sötétedésig. Egy sarkon megálltam, megállt, szembe fordultunk, szótlanul egymásra néztünk. Néztem az arcát, a száját, az ajka vonalát, néztünk egymás szemébe, közel hajoltam, de finoman, enyhe mosollyal félrefordította a fejét. Pillanatokig álltunk még, aztán a kezemért nyúlt, és elindultunk. Miért volt mégis olyan, mintha megcsókoltam volna? Miért volt mindennél meghittebb az a perc? Az a mozdulat? Már nem élhetett bennünk a szerelem, de talán élt valami mélyebb érzés.

Felszolgálták a vacsorát. Koccintottunk, ettünk, ki-ki dicsérte a rendelését. Éva kérdezett a napjaim felől, csodálta, hogy egyedül élek, és el tudom látni magam, de megnyugtattam, hogy időnként van segítségem, aztán beszélt a fiairól, már mindketten elváltak, így hát a gyerekeiket jóformán ő nevelte, de a dédnagyanyjuk is rajongott értük. Nem tudtam elképzelni Marit dédnagymamának. Anyának is nehezen, amikor abba a budai vendéglőbe, a véletlen találkozás és egész napi bolyongás végén beültünk egy italra. Megittuk ketten azt a palack vöröset, s akkor megint annak a régi, kismellű, csontos, szőke lánynak láttam, hiába lett a szülés után teltebb a keble, vastagabb a dereka. Záróráig ültünk ott, aztán taxiba szállt, mert már későre járt. És megint évekig nem láttam, csak abban az áruházban, amikor bemutatta a lányát

A pincér leszedte az asztalt, töltöttem a borból. Elég jól bírta az italt, de mintha érzelgősebb lett volna tőle, és egyszer csak azt mondta, *elhoztam a verseit.*

Kis csomagot vett elő a táskájából. Néhány négyrét hajtott lap volt, átkötve. Elém tette az asztalra. Agyonhajtogatott, kissé megsárgult lapok voltak.

– Hát ezek azok... A versek a hagyatékból. Az ő megőrzött, rejtegetett kincsei.

– Mari... az édesanyja őrizgette?! – Megdöbbentem. – De miért hozta el?

– Hogy magának adjam. Hogy emlékezzen rá. És elmondja nekem, miért hagyta el. Hogy miért hagyta el, ha ennyire szerette. Maga boldoggá tehette volna.

– Én?! Én nem hagytam el. Férjhez ment ahhoz a hadnagyhoz. A maga apjához.

– De ő soha nem felejtette el magát!

Hallgattam. Furcsa volt ezt hallani ettől az idős nőtől. Mintha szemrehányás lett volna.

– Szerettük egymást – mondtam. – De akkor már volt vőlegénye. Amikor egymásba szerettünk, már eljegyezték egymást a maga apjával. A nagyon jóképű katonatiszttel. Be is mutatta. Kedves fiú volt, nagyon boldognak látszottak.

– És mégis magába szeretett? – Megértés volt a hangjában, s nem rosszallás.

– Fiatalok voltunk. Túlságosan fiatalok. Tudtam, hogy férjhez megy, de egymásba bolondultunk.

– Az anyám talán mégis azt várta, hogy maga...

– Menyasszony volt. A maga apjának a menyasszonya.

– Szakított volna. – Szinte számonkérőn nézett: – Magának ezt érezni kellett volna.

Kezdett kissé bosszantani. – Elkötelezte magát – mondtam. – Sohasem gondolta másként.

Hallgatott, aztán azt mondta: – Nem éltek jól. Az apám szerette, de anyám nem volt boldog. Engem a világra hozott, de nem szült többet. Nem voltak testvéreim. – Látta, hogy felfigyeltem a televízióból hangzó zenére, elhallgatott. Ismerős dallam volt, de idegen szöveggel. *Bésame, bésame mucho quiero tenerte muy ceca...* – Bocsánat – mondtam – elkalandoztam...

A Pink Martini zenekart láttam meg a képernyőn, és persze Strom Large-ot a mikrofonnál. A szokott vállpántos, idomaira simuló ruhájában, a telt keblű, szőke, sima frizurás Strom Large, a bolondos zongoristájával. Nyugodt, szomorkás tempóban énekelt, lassú, erotikus csípőringással... *mirame en tus... bésame, bésame...*

– Látom, szereti ezt a dalt – mondta, figyelmetlenségem miatt megbántottan.

Elengedtem a fülem mellett, mert hirtelen messze jártam... *perderte, perdete despuis...* – A Casino. A szigeti Casino ötvenkettőben. Marival, ötvenkettő nyarán... Az ötórai teák... *Szeretlek én, jöjj vissza hozzám...*

Innom kellett, a bor égette a torkomat. – Direkt hívott ide? – kérdeztem némileg támadóan.

– Tessék?

– Nem, semmi... – Újra ittam. – Záray. Záray énekelte. Záray Márta...

Kutatón nézett rám, aztán azt kérdezte:

– Elteszi?

– Hogy mit?...

– A verseket. Elteszi?

– A verseket? Nem. Az olyan, mintha Mari adná vissza. Mintha ő utasítaná vissza...

– Marinak hívta? Sohasem szerette, ha így szólították. Senkitől sem tűrte. Soha. Az apám Marikának hívta. Vagy ha veszekedtek, Máriának. – Aztán más hangon: – Nem is akarja ezeket újra elolvasni?

Nem válaszoltam.

Várt, ivott egy kortyot, letette a poharát, türelmetlenül körülnézett. – Lehet itt dohányozni? Le kellene szoknom róla, de nem tudok. Nem, ez nemdohányzós hely. Mindegy, már úgy is sok idejét raboltam el. Szólna a főúrnak?

A versek ott hevertek kettőnk között az asztalon. Egyikünk sem tette el. Egyikünk se nyúlt érte.

– Bésame mucho – mondtam, amig a fizetésre vártunk. – Spanyolul titokzatosabb.

2024. május 4.